

Fran Milčinski (1867 – 1932)

Rojen je bil v Ložu na Notranjskem, kjer je oče, po rodu Čeh, služboval kot davkar. Čez štiri leta se je družina preselila v Ljubljano. Po končani gimnaziji se je Fran leta 1885 vpisal na pravno fakulteto dunajskega vseučilišča. Kot pravnik je dobil službo na sodišču v Ljubljani in deset let ni napisal nič leposlovnega. Ko je leta 1900 po dolgem času objavil prvi podlistek, je bil le-ta dobro sprejet, kar mu je dalo zagon za nova pisanja. V istem času je postal upravitelj Deželnega gledališča v Ljubljani; dolžnosti intendanta je opravljal dve leti.

Snov za pisarije je v obilju najdeval v sodnih razpravah. *Ptički brez gnezda* so se denimo porajali v času, ko je bil sodnik za mladinsko varstvo in prestopništvo. Funkcija je bila edinstvena novost v sodnem sistemu tedanje avstro-ogarske monarhije, za vpeljavo katere je imel zasluge prav Milčinski.

Vzgoja štirih lastnih otrok ga je pripravila do dela s pravljicami. Borno ponudbo tedanjega knjižnega trga se je odločil izboljšati z izborom in priredbo slovenskih pravljic.

V novi državi je začel pod psevdonimom Fridolin Žolna pisati satirične črtice o aktualnem dogajanju. Fr. Ž. »je bil človek naših neurejenih razmer, zelo pomanjkljivo izobražen, toda nabasano poln neprebavljivih novinarskih gesel in fraz, vtikajoč se z naivno važnostjo v vsa javna vprašanja in vedno naklonjen sprejeti svoj delež iz katerega koli korita«, je Fran Milčinski zapisal v *Življenjepis mojega peresa* (1930).

Leta 1925 se je upokojil in postal odvetnik. Z začetkom oddajanja Radia Ljubljana – oktobra 1928 – se je začel v etru pojavljati kot pripovedovalec.

Kot je zapisal v *Življenjepis mojega peresa*, so bili njegovi najljubši pisatelji Dickens, Dostojevski in Twain. K slednjemu je le pridal: »(...) sem pričel pisati svoje šaljive reči, preden sem tudi le vrstico čital od Marka Twaina – da ne bo kdo dejal, da sem ga prepisoval«.

»Popis mojega življenja bi se dal v dobrem delu posneti iz mojih spisov«: *Igračke* (prvi izbor šaljivih črtic, 1909), *Pravljice*, (1911), *Muhoborci* (1912), *Ptički brez gnezda* (1917), *Tolovaj Mataj in druge slovenske pravljice* (1917), *Gospod Fridolin Žolna in njegova družina* (1923), *Zgodba kraljeviča Marka* (1923), *Tokraj in onkraj Sotle in tam Preko* (1925).

Deli *Zgodbe skavta Petra* in *Butalci* sta v knjižni izdaji izšli posthumno – posamezne zgodbe so poprej izhajale kot podlistki v različnih časopisih.